

2025-10-20

§ 180 2025.423 KS

Uppföljning av Alingsås klimatstrategi och dess tillhörande handlingsplaner

Ärendebeskrivning

Den 15 juni 2022, § 146 antog kommunfullmäktige Klimatstrategi 2022-2030 för Alingsås kommun. Strategin är ett övergripande styrdokument för kommunens hantering av klimatförändringarnas orsaker och effekter, som gäller för alla nämnder, bolag och förbund.

Den 26 april 2023, § 66 antog kommunfullmäktige två handlingsplaner till klimatstrategin. Handlingsplanerna omfattar klimatåtgärder inom begränsad klimatpåverkan respektive klimatanpassning. Handlingsplanerna till klimatstrategin sträcker sig till 2026 och ska revideras för perioden 2027-2030.

Kommunledningskontoret har nu genomfört den första uppföljningen av Alingsås klimatstrategi och dess tillhörande handlingsplaner och uppföljningen ska redovisas till kommunfullmäktige.

Beredning

Kommunledningskontoret har i skrivelse den 22 september 2025 lämnat följande yttrande:

Kommunledningskontoret har koordinerat en uppföljning av klimatarbetet i kommunen för perioden den 26 april 2023 till den 31 december 2024. Uppföljningen omfattar klimatstrategin i sin helhet samt genomförande av handlingsplan för begränsad klimatpåverkan och handlingsplan för klimatanpassning. Uppföljningen inkluderar även Alingsås kommuns riktlinjer för tjänsteresor, antagna Klimatlöften 2024 – 2026 samt ett antal klimatrelaterade åtaganden inom Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen, antaget av kommunfullmäktige den 22 februari 2023, § 7.

Uppföljningen visar att förvaltningar och kommunala bolag arbetar med att utföra åtgärder i handlingsplanerna till klimatstrategin. 42 % av de 48 åtgärderna i handlingsplan för begränsad klimatpåverkan är till hälften utförda eller mer och en övervägande majoritet av återstående åtgärder är påbörjade. 36 % av de 25 åtgärderna i handlingsplan för klimatanpassning är till hälften utförda eller mer och en övervägande majoritet av återstående åtgärder är påbörjade.

Kommunledningskontorets samlade bedömning gällande begränsad klimatpåverkan är att utsläppsminskning och omställning sker i en för långsam takt för att uppnå målsättningarna i klimatstrategin inom angiven tidsram. Detta trots att utsläpp av växthusgaser minskar snabbare i Alingsås än i landet i stort, den totala energianvändningen har en nedåtgående trend och fossilberoendet i kommunkoncernen successivt avtar. För att bryta den prognostiserade utvecklingskurvan krävs kraftfulla insatser från både kommunkoncernen, kommunens invånare och lokala verksamhetsutövare. Kommunen har dock begränsad direkt rådighet över de största klimatutsläppen inom det geografiska området, inkluderat hushållens konsumtion och transporter.

2025-10-20

Klimatanpassningsarbetet i Alingsås kommun har haft ett tydligt fokus på att stärka den organisatoriska kapaciteten, hantera vattenrelaterade risker så som skyfall och översvämningar, samt att öka beredskap inför värmeböljor och torka. Betydande organisatoriska förändringar har genomförts och relevanta underlag för åtgärdsplanering har tagits fram eller initierats. Sammantaget innebär detta en positiv utveckling i linje med klimatstrategins intentioner. Den ökade miljö- och klimatbudgeten från 2025 stärker därtill möjligheter att genomföra åtgärder i praktiken. Kommunledningskontoret bedömer att det framgent är av central betydelse att ta fram beslutsunderlag som anger vilka översvämningshändelser som ny och befintlig bebyggelse samt samhällsfunktioner behöver anpassas till. Arbetet med åtgärden har påbörjats med konsultstöd.

Påskyndad klimatomställning och klimatanpassning i enlighet med målsättningarna i nuvarande klimatstrategi kräver en samlad ambitionshöjning inom hela kommunorganisationen, samt att resurser tillförs för att möjliggöra och påskynda nödvändiga investeringar och drift av klimatåtgärder. För att det klimatstrategiska arbetet i sin helhet ska kunna bedrivas med ökad precision och genomslagskraft krävs det ett förtydligande av klimatstrategins funktion. Det bör fastställas huruvida målen för begränsad klimatpåverkan och klimatanpassning ska betraktas som vägledande eller som bindande åtaganden. Kommunledningskontoret understryker vidare att det är av vikt att särskilja mellan mål som avser kommunkoncernens verksamhet och mål som omfattar kommunen som geografiskt område, mot bakgrund av graden av rådighet över framdrift. En översyn av målformuleringar är också angeläget för att säkerställa att uppföljning av klimatarbetet kan genomföras på ett ändamålsenligt och resurseffektivt sätt.

Kommunledningskontoret föreslår följaktligen att klimatstrategin ses över och att klimatstrategiska målsättningar integreras i det nya styrdokumentet för hållbar utveckling som förvaltningen tidigare har fått i uppdrag att ta fram, enligt kommunstyrelsens beslut den 4 april 2025, § 58.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har den 1 oktober 2025, § 150 behandlat ärendet.

Beslut

Uppdrag ges till kommunledningskontoret att se över klimatstrategin och integrera klimatstrategiska målsättningar i ett nytt styrdokument för hållbar utveckling.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Uppföljningen av klimatstrategin och dess tillhörande handlingsplaner godkänns.

2025-10-20

Beslutsunderlag

- §150 KSAU Uppföljning av Alingsås klimatstrategi och dess tillhörande handlingsplaner
- Tjänsteskrivelse - Uppföljning av Alingsås klimatstrategi och dess tillhörande handlingsplaner
- Bilaga 1 - Uppföljning av Klimatlöften 2024-2026
- Uppföljning av Alingsås Klimatstrategi - och dess tillhörande handlingsplaner